

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupený Mgr. Eduardem Benešem, advokátem se sídlem Na Rozcestí 6, Praha 9 - Libeň, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2010, čj. 7413/ENV/10/90/540/10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2013, čj. 10 A 147/2010 – 140,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému advokátu Mgr. Eduardu Benešovi **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce ve výši 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

**I.
Vymezení věci**

[1] Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Liberec (dále jen „správní orgán I. stupně“) vydala dne 14. 10. 2009 rozhodnutí čj. ČIŽP/51/OOL/SR01/0916172.004/09/LHN, kterým uložila spoluvlastníkům lesního pozemku parc. č. 465/1 v k. ú. Víchovská Lhota, tj. žalobci a společnosti HERMES EURO – NATUR s.r.o. v likvidaci (dále jen „společnost HERMES“) opatření k nápravě zjištěných nedostatků podle § 3 odst. 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „zákon o České inspekci životního prostředí“). Konkrétně bylo spoluvlastníkům uvedeného

lesního pozemku uloženo 1) provést důslednou asanaci veškeré dřevní hmoty napadené kůrovci o celkovém objemu 20 m³ v porostní skupině 65 B d 13, v termínu do 31. 10. 2009 (s odnětím odkladného účinku tomuto výroku) a 2) zalesnit stanovištně vhodnými dřevinami holinu vzniklou po těžbě dřeva provedené před rokem 2002 o výměře 0,38 ha, na části uvedeného pozemku a provádět důslednou ochranu proti buření a okusu zvěří, a to do 30. 6. 2010.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou u městského soudu, ve které zejména namítal, že mu jako vlastníku ¼ dočteného lesního pozemku byla uložena výše zmíněná opatření k nápravě, ačkoliv vzniklý stav nezavinil. Zjištěné nedostatky totiž měly svoji příčinu v postupu původních spoluvlastníků (zadavatelů těžby) a dalších osob a orgánů v roce 2000. Městský soud svým výše specifikovaným rozsudkem žalobu taktéž zamítl a ztotožnil se tak se závěry žalovaného.

[4] V odůvodnění svého rozsudku se městský soud věnoval nejprve povinnosti žalobce, jako vlastníka předmětného lesa k provedení uložených opatření k nápravě. Soud argumentoval tím, že podle § 31 až 33 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) jsou povinnosti k obnově a výchově lesních porostů a k ochraně lesa výslovně uloženy vlastníku lesa. Připomněl, že obecně platí, že opatření k nápravě nežádoucího stavu / nezákonného stavu, ať již jde o les či jinou nemovitost, lze vždy uložit toliko vlastníku nemovitosti (výjimečně nájemci), neboť vlastnictví je nejen oprávnění věc užívat, ale vlastnictví rovněž zavazuje. Rozhodnou skutečností pro uložení opatření nápravy tedy je, že vlastník v zákonem stanovené době neodstranil nežádoucí stav, který ohrožuje jiný zákonem chráněný zájem, a to bez ohledu na to, zda tento nežádoucí stav způsobil sám vlastník nebo třetí osoba, případně zda vznikl v důsledku živelné pohromy.

[5] Dále se soud zabýval tvrzeným podvodným jednáním vedoucím ke stávající situaci žalobce. Soud nepřisvědčil námitce žalobce, že žalovaný, respektive správní orgán I. stupně, měl řízení vedené v roce 2009 přerušit a vyčkat rozhodnutí o předběžné otázce, tj. rozhodnutí v případném trestním řízení o zjištění viníků podvodného jednání vůči žalobci ohledně postupu v roce 2000 ze strany jeho bývalých spoluvlastníků a dalších osob při převzetí ho pozemku na společnost HERMES, popř. při realizaci úmyslné mýtní těžby, včetně postupu orgánu státní správy lesů či policie a dalších orgánů. Vzhledem k tomu, že předmětem daného správního řízení o uložení opatření k nápravě byl stav lesního porostu zjištěný v roce 2009, kdy vlastnictví ¼ svědčilo žalobci, nemohly se tohoto řízení nijak dotknout případné výsledky řízení o trestní či občanskoprávní odpovědnosti jiných osob, které žalobce označuje za viníky vzniklé situace.

II.

Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[7] Nejprve stěžovatel namítl nezákonnost napadeného rozsudku městského soudu z důvodu, že soud své rozhodnutí podložil fiktivními listinami, jež v rozporu se zákonem označil za pravé. Stejně tak soud nezákonně označil právně neexistující údaje společnosti HERMES jako spoluvlastníka žalobce.

pokračování

[8] Zfalšovanými veřejnými listinami byl podle stěžovatele podložen také výpis z katastru nemovitostí, ze kterého správní orgány vycházely při svém rozhodování. V důsledku toho správní orgány i městský soud označily za většinového spoluvlastníka žalobce společnost HERMES namísto skutečných spoluvlastníků Č. a K. Smlouvy uložené v katastru nemovitostí mají vady bránící povolení vkladu, neboť na nich chybí zákonný ověřený podpis údajného kupujícího pod jménem HERMES. Proto jsou dle názoru stěžovatele tyto smlouvy právně neexistující a nulitní *ex tunc*.

[9] Dále stěžovatel považoval za zfalšované také povolení těžby, neboť bývalý Okresní úřad - referát životního prostředí Semily zneužil osobní údaje žalobce a fiktivní údaje společnosti HERMES a vyvolal spolu se správou KRNAP těžbu na pozemcích ve vlastnictví žalobce. Příslušný úředník tak vyvolal vznik s těžbou souvisejících povinností na jméno žalobce, přičemž souhlas žalobce nahradil zfalšovanou doručenkou.

[10] Městský soud podle stěžovatele svévolně aplikoval lesní zákon a zákon o České inspekci životního prostředí, a to bez přihlídnutí ke skutečnosti a ke spravedlivému posouzení věci vcelku. Výsledkem toho je, že státními orgány poškozený a podvedený vlastník lesa je povinen provést zalesnění, ačkoliv těžba i povolení vkladu vlastnictví společnosti HERMES bylo provedeno na základě zfalšovaných dokumentů. Znehodnocené pozemky tak byly úmyslně ponechány na poškozeném stěžovateli, který zůstal *de facto* bez právně existujícího spoluvlastníka.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že je přesvědčen o zákonnosti napadeného rozhodnutí i rozsudku městského soudu. V současné fázi řízení se žalovaný necítí povolán k posuzování zákonnosti stěžovatelem zmiňovaných podkladů rozhodnutí, nicméně v době svého rozhodování neměl důvod o jejich zákonnosti pochybovat. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III.

Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost.

[13] Z kasační stížnosti lze vyvodit, že stěžovatel brojí jednak proti nezákonnosti napadeného rozsudku městského soudu způsobené nesprávným posouzením právní otázky – odpovědnosti stěžovatele za porušení lesního zákona – soudem [důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále proti vadě řízení spočívající v tom, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci, který by odpovídal skutečnosti, neboť soud při rozhodování vycházel ze zfalšovaných listin a správních rozhodnutí a neposoudil tak věc podle stavu odpovídajícího skutečnosti [důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí, kterým uložil spoluvlastníkům předmětného lesa opatření k nápravě podle § 3 odst. 2 zákona o České inspekci životního prostředí, vycházel ze skutečností obsažených ve výpisu z katastru nemovitostí ze dne 11. 9. 2009, ze kterého vyplývá, že spoluvlastníky předmětného lesního pozemku jsou

stěžovatel s¹/₄ podílem a společnost HERMES s³/₄ podílem. Stěžovatel se však domnívá, že společnost HERMES jako „fiktivní“ společnost byla coby spoluvlastník nemovitosti zapsána do katastru nemovitostí podvodným způsobem.

[16] Nejvyšší správní soud poznamenává, že předmětem soudního přezkumu je v této věci rozhodnutí o uložení opatření k nápravě podle § 3 odst. 2 zákona o České inspekci životního prostředí. Inspekční šetření provedl správní orgán I. stupně v září roku 2009, přičemž v říjnu roku 2009 vydal rozhodnutí o uložení opatření k nápravě spoluvlastníkům lesa. V tomto řízení byl správní orgán I. stupně oprávněn sankcionovat aktuální vlastníky předmětných lesních pozemků, které zjistil na základě zmíněného výpisu z katastru nemovitostí. Nebyl oprávněn se zabývat jednáním předchozích vlastníků lesa ani způsobem nabytí vlastnictví současných vlastníků a tím spíše neměl posuzovat povahu smluv, na základě kterých byl proveden vklad vlastnického práva společnosti HERMES do katastru nemovitostí. Výpis z katastru nemovitostí, který je veřejnou listinou, byl pro správní orgány dostatečným podkladem pro zjištění, kdo je vlastníkem příslušných lesních pozemků.

[17] Soud tedy uzavírá, že bylo přesvědčivě prokázáno, že spoluvlastníky předmětných lesních pozemků v době vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl stěžovatel a společnost HERMES. Proto taky správní orgán I. stupně postupoval správně, pokud s těmito osobami jako s vlastníky lesa jednal. Naopak z ničeho nevyplývá, že by skutečnými spoluvlastníky byly osoby Č. a K., jak se domnívá stěžovatel.

[18] K námitce stěžovatele, že městský soud nezákonně označil jako většinového spoluvlastníka lesního pozemku společnost HERMES, je dále třeba uvést, že stěžovatel není oprávněn uplatňovat námitky, které se netýkají jeho osoby, nýbrž spoluvlastníka předmětného lesního pozemku. Nad to soud uvádí, že společnost HERMES nepovažuje za „fiktivní“, neboť podle obchodního rejstříku tato společnost řádně vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 17. 8. 1992, usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 3. 2005, čj. 18 Cm 183/2004 - 15 byla zrušena s likvidací a jmenován její likvidátor. Společnost však stále existuje, jejím jménem nyní jedná likvidátor. Pro úplnost soud dodává, že skutečnost, že se společnost nachází v likvidaci, neznámá, že by na ni nedopadaly povinnosti vlastníka lesa ve smyslu lesního zákona (k tomu srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2008, čj. 9 Ca 15/2007 - 29, publ. pod č. 1606/2008 Sb. NSS, který uvádí, že ani prohlášení konkursu nezprostí úpadek těch povinností, které mu jakožto vlastníku lesa ukládá lesní zákon).

[19] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že městský soud svévolně aplikoval lesní zákon a zákon o České inspekci životního prostředí, pokud shledal stěžovatele odpovědným za vytýkané poškození lesa. V této věci stěžovatel argumentuje zejména tím, že těžba, která způsobila poškození lesa, byla provedena na základě zfalšování jeho podpisu a některých dalších dokumentů a díky podvodnému jednání příslušného úředníka.

[20] Podle § 3 odst. 2 zákona o České inspekci životního platí, že „[i]nspekce vyžaduje odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků a ukládá opatření k jejich odstranění a nápravě“.

[21] Podle § 32 odst. 1 písm. b) tohoto zákona je „[v]lastník lesa [...] povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů“. Podle § 32 odst. 6 je „[v]lastník lesa [...] povinen hospodářit v lese tak, aby jeho činností nebyly obroženy lesy sousedních vlastníků“. Dále § 33 odst. 1 lesního zákona stanoví, že „[v]lastník lesa je povinen přednostně provádět těžbu nabodilou tak, aby nedocházelo k vývinu, šíření a přemnožení škodlivých organismů“.

pokračování

[22] Lesní zákon tedy povinnosti k obnově a výchově lesních porostů a k ochraně lesa výslovně zakotvuje jako povinnosti vlastníků lesa, nikoliv jako povinnosti osob, které poškození lesa svým jednáním způsobily. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost vlastníka lesa, který je ve smyslu lesního zákona povinen jednat preventivně a jednat obstarat nápravu vzniklého nežádoucího stavu lesa, a to bez ohledu na to, zda jej sám způsobil či zavinil. V této věci lze odkázat na část odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu, který názorně vysvětlil obecnou koncepci odpovědnosti vlastníka za stav nemovitosti.

[23] Spoluvlastníci předmětného lesního pozemku byli shledáni odpovědnými za stav lesa zjištěný při inspekčním šetření v září roku 2009, kdy jim bylo mimo jiné vytčeno, že nezalesnili holinu vzniklou po těžbě. Pro správní orgány byl rozhodný stav lesa v době provádění inspekce, za který je podle lesního zákona odpovědný vlastník lesa. Je přitom irelevantní, kdo poškození lesa způsobil a správnímu orgánu v daném řízení ani nepřislušelo se těmito skutečnostmi zabývat. Správní orgány proto v této souvislosti vůbec nebyly příslušné posuzovat skutečnosti, které vedly ke schválení těžby, jak se domnívá stěžovatel. Pro rozhodnutí správního orgánu I. stupně o uložení opatření k nápravě bylo rozhodné pouze posouzení, zda vlastníci lesa plní své povinnosti stanovené mu § 31 až 33 lesního zákona. Z inspekčního šetření přitom vyplynulo, že tyto povinnosti dlouhodobě neplnili; zjištěné nedostatky byly popsány v přezkoumávaných správních rozhodnutích.

[24] Námitku stěžovatele, že povolení těžby bylo založeno na zfalšovaných podkladech, proto nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou.

[25] Pokud tedy správní orgány zjistily nedostatky předmětného lesního pozemku, které dle lesního zákona představují porušení povinností vlastníků lesa stanovené v § 31 až 33 tohoto zákona, postupovaly v souladu se zákonem o České inspekci životního prostředí, pokud spoluvlastníkům lesa uložily opatření k nápravě těchto nedostatků. Je třeba poznamenat, že stěžovatel existenci nežádoucího stavu předmětného lesa, tak jak byl popsán ve správních rozhodnutích, nerozporuje, pouze argumentuje tím, že tento stav nezavinil a nemá za něj být odpovědný. Tyto námitky však nejsou v daném řízení relevantní, neboť, jak bylo výše opakovaně uvedeno, za nežádoucí stav lesa odpovídá vlastník a skutečnost, kdo tento stav zavinil, nemá na výsledek tohoto správního řízení vliv. Nelze tak přisvědčit námitce o svévolné aplikaci lesního zákona a zákona o České inspekci životního prostředí městským soudem, naopak, městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s oběma uvedenými zákony.

[26] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že námitky stěžovatele převážně mířily proti skutečnostem, které nebyly předmětem přezkumu daného správního řízení a nemohly tak být shledány důvodnými. Stěžovatel se cítí být poškozen jednáním třetích osob, které způsobily poškození lesa, případně převedení vlastnického práva ¼ podílu předmětných lesních pozemků na společnost HERMES. Tyto námitky však nepřislušelo řešit správním orgánům v řízení podle zákona o České inspekci životního prostředí ani soudu při následném soudním přezkumu těchto rozhodnutí. Poškození nemovitosti jednáním osob odlišných od vlastníka je možné řešit u civilních soudů prostřednictvím institutu náhrady škody, která vznikla vlastníkovu v důsledku odstranění poškození či následků neoprávněného zásahu do svého vlastnictví jednáním třetích osob. Podvodné jednání úředníků a falšování listin je možné uplatnit v trestním řízení, což podle dostupných informací stěžovatel již učinil.

IV.

Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[27] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[28] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[29] Žalobci byl usnesením městského soudu ze dne 26. 8. 2010, čj. 10 A 147/2010 – 58, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Eduard Beneš. Odměna byla advokátovi stanovena podle § 35 odst. 8 s. ř. s. za jeden úkon právní služby (sepsání doplnění kasační stížnosti), tedy ve výši 1 x 3.100 Kč a 1 x 300 Kč, celkem 3.400 Kč [dle § 9 odst. 4 písm. d) a dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Protože advokát zastupující žalobce je plátcem DPH, zvyšuje se odměna o částku 21 % z částky 3.400 Kč, tedy o 714 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Zástupce stěžovatele sice ve svém podání ze dne 25. 3. 2013 požadoval odměnu za celkem čtyři úkony právní služby, nicméně podání soudu ze dne 28. 2. 2013 představuje blanketní kasační stížnost a v podání ze dne 18. 3. 2013 pouze přiložil vyčíslení své odměny a uvedl, že nenamítá podjatost soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu. Tyto úkony tak nelze považovat za úkony právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu. Nejvyšší správní soud současně nepřiznal odměnu za úkon právní služby spočívající v poradě s klientem dne 21. 3. 2013, neboť s ohledem na podobu doplnění kasační stížnosti nelze považovat tuto poradou za účelně vynaložený náklad (srov. § 60 odst. 1 s. ř. s.). Navíc je třeba vycházet ze skutečnosti, že ustanovený zástupce byl již s celou problematikou dostatečně seznámen díky tomu, že stěžovatele zastupoval v žalobním řízení. Zástupci je tak přiznána odměna pouze za právní úkon spočívající v podání doplnění kasační stížnosti. Zástupci bude do 1 měsíce od právní moci usnesení vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu odměna ve výši 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu